

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/27171,Konferencja-naukowa-W-cieniu-tragedii-wołyńskiej-1943-roku-70-rocznica-mordow-Po.html>
02.03.2026, 22:42

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „W cieniu tragedii wołyńskiej 1943 roku. 70 rocznica mordów Polaków na Kresach Południowo-Wschodnich – Katowice, 13 czerwca 2013

13.06.2013

Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego wraz z Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Oddział w Katowicach zorganizował konferencję naukową pt. „W cieniu tragedii wołyńskiej 1943 roku. 70 rocznica mordów Polaków na Kresach Południowo-Wschodnich”, która odbyła się 13 czerwca 2013 roku w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej w Katowicach (ul. Bankowa 11a, sala konferencyjna). Podczas konferencji wykłady wygłosili: dr Andrzej Drogoń, dyrektor oddziału katowickiego IPN oraz dr Grzegorz Bęblik, historyk OBEP IPN w Katowicach.

Konferencji towarzyszyła wystawa tematyczna książek, zorganizowana przez CINIbA oraz *Wystawa nt. ludobójstwa dokonanego na Polakach przez OUN-UPA na Kresach Południowo-Wschodnich II RP 1939-1947* zorganizowana przez Stowarzyszenie Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów we Wrocławiu.

PROGRAM

10.00 Otwarcie konferencji

Prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś – JM Rektor Uniwersytetu Śląskiego,

Mgr inż. Stanisław Grossmann – Prezes Katowickiego Oddziału Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich

Prof. UŚ dr hab. Jerzy Sperka – Dyrektor Instytutu Historii UŚ

I sesja 10.20–12.00

- 10.20 – 10.40

Dr hab. Joanna Januszewska-Jurkiewicz (UŚ Katowice) – *Polacy i Ukraińcy na Wołyniu w okresie międzywojennym (1919–1939)*

- 10.40–11.00

Dr hab. Krzysztof Nowak (UŚ Katowice) – *Ukraińskie koncepcje niepodległościowe w latach II wojny światowej*

- 11.00–11.20

Dr Andrzej Drogoń (IPN Katowice) – *Metody i formy aktów ludobójstwa dokonywanych przez ukraińskich nacjonalistów. Wybrane przykłady oparte na relacjach świadków*

- 11.20–11.40

Prof. UŚ dr hab. Zygmunt Woźniczka (UŚ Katowice) – *Sytuacja na Wołyniu w opiniach władz polskich w kraju i na uchodźstwie (1939–1945)*

● 11.40–12.00

Dr Lucyna Kulińska (AGH Kraków) – *Dyskusja wokół ustalenia rozmiarów strat ludności polskiej województw wschodnich II RP ofiar ukraińskich nacjonalistów w latach II wojny światowej*

Przerwa kawowa 12.00–12.30

II sesja 12.30–15.00

● 12.30–12.50

Dr Janusz Kłapeć (UMCS Lublin) – *Uchodźcy z Wołynia na Lubelszczyźnie w Generalnym Gubernatorstwie w 1943 roku*

● 12.50–13.10

Ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski (Fundacja im. Brata Alberta) – *Męczeństwo Kościoła rzymskokatolickiego w czasach ludobójstwa na Kresach*

● 13.10–13.30

Prof. KUL dr hab. Maria Dębowska (KUL Lublin) – *Postawy duchownych łuckich wobec zagrożenia ze strony nacjonalistów ukraińskich w latach 1943–1944*

● 13.30–13.50

Dr Grzegorz Bębniak (IPN Katowice) – *Od Lwowa do Skwarzawy. Losy powiatu złoczowskiego w warunkach zagrożenia ukraińskiego na przykładzie „Zapisków” Wiesławy Michałek*

● 13.50–14.10

Antoni Wilgusiewicz (TMLiKPW) – *Losy nauczycieli polskich na Podolu podczas II wojny światowej*

Dyskusja

Zamknięcie Konferencji

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Katowice

„(...) W chwili wybuchu wojny [w] 1941 r., mieszkaliśmy w małym miasteczku Horyńgrudzie (Krypa) na Wołyniu, 7 km od Tuczyna. W Krypie mieszkało 50 żydowskich rodzin. W sobotę, dnia 6 lipca 1941 r. do miasteczka przyjechała taksówka, z której wysiadło 5 Ukraińców. Byli to chłopcy z okolicy Krypy, jako syn popa Kula, Teodor Semieniuk i inni. Byli oni ubrani po cywilnemu. Na przedramieniu mieli żółto-niebieskie opaski. Ci chłopcy powiedzieli, że przyjechali po robotników, by wyciągnąć auto, które ugrzęzło koło rzeki. Zebrali 25 mężczyzn – Żydów, wyprowadzili ich za miasto, kazali im samym wykopać jamy, potem ich rozstrzelali.

Ci sami Ukraińcy dopiero na drugi dzień, włożyli trupy do jamy i zasypali. Jeden Żyd, ciężko ranny, w nocy przyzwołał się do domu.

Po tym wypadku mężczyźni zaczęli rozbiegać się z Krypy do innych miast i miasteczek, jak do Równego, Tuczyna, Hosszety itp.

Ukraińska policja zażądała, by mężczyźni codziennie zgłaszali się do przymusowej pracy. Jeżeli się nie zgłoszą, ich rodziny zostaną rozstrzelane. Wtedy rodziny zaczęły opuszczać Krypę. Chrześcijańscy sąsiedzi od razu obrabowali pozostawione żydowskie domy. Policja strzegła dróg i uciekających Żydów obrabowywała i zabijała. W Krypie zostali tylko starsi, niezdolni do pracy. Razem 30 osób. (...)”

(strona 1207)

Dr hab. Joanna Januszewska-Jurkiewicz (UŚ Katowice) – Polacy i Ukraińcy na Wołyniu w okresie międzywojennym (1919-1939)

Dr hab. Joanna Januszevska-Jurkiewicz (US Katowice) – Polacy i Ukraińcy na Wołyniu w okresie międzywojennym (1919-1939)

Pliki do pobrania

[Ulotka z programem konferencji \(pdf, 1005.18 KB\)](#)